

Mitt 1930-40 tal i Björnboda

En berättelse...

Så sent som på 1960-talet var Kälvesta och Vinsta till övervägande del jungfrulig mark. Gran- och lövträd fanns tillsammans med lingonris i backar och på bergknallar. Mellan dessa fanns öppna fält och gården. Här och var låg en och en annan trädgårdstomt insprängd, i regel rymmande små röda tvåvåningshus med brutet tak och glasveranda. Bebyggelsen kom till fr a under 1920- och 30-talen, ofta uppförda av flitiga hantverkare på fritiden. **Ingrid Nygren** vet hur det var att växa upp härute.

I slutet av 1920- talet skaffade Ingrids morfar ett hus åt Ingrids familj vid landsvägen mellan Spånga och Hässelby, på den tomt där Björnbodaskolan ligger idag. Morfar, som var byggmästare, hade den meningen att Ingrid med fyra syskon skulle växa upp i friska luften utanför stadens hank och stör. En nyhet för Ingrids båda föräldrar som härstammade från Odengatan resp Grev Turegatan i innerstaden...

Strax intill landsvägen, som då hette Hässelbyvägen, låg ytterligare ett hus, fast lite närmare vägen. Det var **Petterssons lanthandel**, en sin tids föregångare till VIVO Björnboda. Detta affärshus bestod av en mjölkaffär och en livsmedelsbutik. Fastigheten utgjorde också, som brukligt var, bostadshus åt handelsmannen. Leksaker sålde man, minns Ingrid. Särskilt lämpad för olika lekar var den kulle som idag används av **Björnbodaskolans** barn på rasterna. Det fanns alltid kompisar till hands i alla syskon, men det bodde också en hel del andra barn i grannskapet.

Familjens hus och lanthandeln var två fastigheter som låg lite för sig själva. På andra sidan vägen och en bit norrut där numera Skattegårdsvägen viker av i kurva bort mot Vällingbyhållet låg några hus som också är borta. Det sista revs så sent som 1993. Ytterligare en granne var **Björnboda torp**, en liten bondgård där man hade kor och hästar. Längre bort på landsvägen mot Spånga, där den nu kallas Björnbodavägen, låg lite fler hus och busshållplatsen som hette Björnboda.

Det förekom inte alltid gatuadresser i området, postadressen var exempelvis tomt 32 Vinsta, Spånga, men ibland lade man till "vid Hässelbyvägen". Andra gatunamn som förekom i området var Björnbodavägen, Ivarskärsvägen och Störvägen (nuv Granhultsgränd). Den blekgula SJ-bussen på linje 3 gick i stort som linje 119 gör idag genom Björnboda fast ända in till **Norra Bantorget**. Ingrids pappa jobbade till en början som busschaufför på denna linje men sadlade så småningom

om till bygnadsarbetare. Inget av dessa yrken var ovanliga bland de boende i området. De flesta var faktiskt just bygnadsarbetare, hantverkare eller chaufförer. Flertalet hade byggt

sina hus själva. På tomterna fanns ofta betydande potatisland och grönsaksodlingar. Åt Hässelbyhållet några hundra meter söderut, tog de "riktiga" trädgårdsmästerierna vid och vägen sträckte sig fram till den lustiga byggnaden **Café Eden**. Den såg ut som något överblivet hörnhus från innerstan som genom ett missstag hade hamnat här för sig självt ute på landet.

Skolan nådde man till fots. Det var **Solhemsskolan** i Spånga som gällde. Det två och en halv kilometer att gå vilket tog minst en halvtimme och ofta tre kvart i anspråk för en liten skolflicka. I Solhemsskolan gick man från ettan upp till och med årskurs sju. På vägen till och från skolan passerade man skomakarns. Han hade en arg hund lös på tomten som ofta skrämde barnen.

Ungefär där Björnbodavägen idag ändrar namn till Trädgårdsmästarvägen vid "bullervallen" låg ytterligare en livsmedelsbutik i ett numera rivet hus. Sedan fortsatte landsvägen rakt över nuvarande Bergslagsvägen förbi några stora träd och därefter låg **Konsum** på vänster hand i en villabyggnad. Hit fick Ingrid oftast knalla iväg och handla, trots butiken i grannhuset. I Konsum fick man ju återbäring på kassakvittot. Affärshuset finns ännu idag kvar men används som kontor. Den delen av landsvägen heter nu Hugo Nissars väg och är uppkallad efter en av de gamla styresmännen i Solhem, som också sålde tomter här för AB Hem på Landet. Vid Konsum tätnade villabebyggelsen med alla sina fruktträd och så småningom var man äntligen framme vid skolan.

På somrarna gick promenaderna ofta förbi **Hässelby slott** och skogvaktarstugan fram till badklipporna vid Mälaren där man förtärde saft och mackor. Längs vägen stod en vattenpump där man hade möjlighet att läska sig. Hässelby strandbad var det mer sällan fråga om, där fick man betala inträde. Något annat som lockade var festerna på **Skälby IP**. Dit fick man ta sig på små stigar över fälten och skogsterrängen. Ju äldre man blev desto mer lockande blev staden! Det blev ofta cykel till Spånga och därifrån tåget. Ibland sista bussen från Norra Bantorget vid midnatt, men det var ju rätt dyrt, minns Ingrid.

Den första december 1945 bar det av från föräldrahemmet. Ingrid gifte sig och den nybildade familjen Nygren fick en lägenhet i Midsommarkransen, där Ingrid bor kvar efter drygt sjuttio år (!) och trivs dessutom. Ingrid är nu (år 2019) en bit över de nittio.

I Björnbodaområdet känner hon inte längre igen sig. Det har liksom blivit en helt annan värld.